

Čís. 7883.

Ručení dráhy.

Třebas podle zákona ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák. platí pro pouliční dráhy plnou měrou zákon o povinném ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., dlužno přece při zkoumání a posouzení skutkových předpokladů otázky, zdali je tu příhoda v dopravě, přihlížeti k oněm poměrům, jež tu dlužno pokládati za zákonné a normální. Příchod a odchod u zastávky elektrické dráhy nelze srovnávati s příchodem a odchodem ve staničním obvodu dráhy, věnovaném železniční dopravě. Nehoda cestujícího nebyla způsobena provozem dráhy, šlápl-li, vystoupiv bez úrazu z vozu pouliční dráhy, do prohlubeniny na silnici.

(Rozh. ze dne 16. března 1928, Rv II 858/27.)

Žalobce, vystoupiv z vozu pouliční dráhy, šlápl do prohlubeniny na silnici, upadl a zlomil si nohu. Žalobě proti dráze o náhradu škody procesní soud první stolice částečně vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Ze samého pojmu příhody v dopravě plyne, že úraz, který byl touto příhodou způsoben, musil se státi, když žalobcova doprava nebyla ještě ukončena. Dopravu dlužno považovati v tomto případě za ukončenou, když cestující sestoupiv na zastávce s vozu, vkročí na veřejný chodník po levé straně ve směru jízdy určený pro pěší, jak vidno z místního náčrtku. Nelze zajisté pochybovati o tom, že k normálně obvyklému způsobu dopravy je přičítati i povinnost místní dráhy udržovati ve schůdném stavu tu část silnice, která zastávku spojuje s vedlejším veřejným chodníkem ve směru jízdy. Zanedbání této povinnosti dlužno pokládati za příhodu v dopravě, došlo-li k úrazu, ať již je dráha vlastníci tělesa silničního nebo není, třebaže snad podle smlouvy s vlastníkem tělesa silničního není povinna udržovati je v řádném stavu. Vždyť je samozřejmo, že takovou smlouvou nemůže se zprostiti ručení ve smyslu § 1 zákona. Žalobci, jak zjištěno, nestal se úraz na té části silnice, kterou bylo třeba projiti cestujícím po sestoupení s vozu, by došel na vedlejší veřejný chodník ve směru jízdy, nýbrž teprve po překročení první koleje a silnice mezi první a druhou kolejí u koleje druhé, po které nepříjel, uvážnův tam podpadkem v prohloubenině. Nejde tu tedy o příhodu v dopravě.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Prisvědčiti jest právnímu názoru odvolacího soudu, v dovolání z důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. napadenému, že tu není podmínek pro náhradní povinnost žalované podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. a ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák. Souzený případ týká se pouliční dráhy, hnané mechanickou silou. Třebaže podle zákona ze dne

12. července 1902, čís. 147 ř. zák. pro takové dráhy platí plnou měrou zákon o povinném ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. z., nutno přece při zkoumání a posuzování skutkových předpokladů otázky, zda je tu příhoda v dopravě, přihlížeti k oněm poměrům, jež tu dlužno pokládati za zákonné a normální. Takovými poměry jsou, že pouliční dráha nejedí po pozemku ohrazeném, vyňatém z dopravy, nýbrž po silničním tělese, sloužícím veřejné dopravě, že u zastávek, zejména u zastávky zde v úvahu přicházející není zřízen zvláštní příchod a odchod, jehož by obecnstvo, používající dráhy, muselo použiti, nýbrž že naopak obecnstvo přistupuje k zastávce směrem libovolným a cestou, kterou si samo může voliti. Proto nelze příchod a odchod u zastávky srovnávati s příchodem a odchodem ve staničním obvodu dráhy, věnovaném železniční dopravě, a je tudíž pochybeno, poukazuje-li dovolatel k rozhodnutím, týkajícím se takovýchto příchodů a odchodů. Příhodou v dopravě by bylo, kdyby u zastávky byl zřízen zvláštní příchod a odchod, jehož cestujícím jest použití, a kdyby žalovaná tento příchod a odchod zanedbala do té míry, by obecnstvo tím bylo ohrožováno. Tak též by bylo příhodou v dopravě, kdyby se úraz stal při nastupování nebo vystupování, neboť pouliční dráha nesmí zastavovati na místě ohrožujícím bezpečnost cestujících. Podle zjištění předchozích soudů není tu žádného z těchto předpokladů, naopak žalobce, sestoupiv bez úrazu s vozu pouliční dráhy a přecházejí silniční těleso směrem, jež si sám byl zvolil, šlápl do prohloubeniny u druhé koleje vedle tratí pouliční dráhy. Nehoda nebyla tudíž v souvislosti s provozem pouliční dráhy, nýbrž jen s vadným stavem silničního tělesa na cestě zvolené žalobcem. Na tom nic nemění okolnost, že osoby jdoucí k nádraží obyčejně na onom místě přecházejí silniční těleso. Zastávky pouličních drah jsou, jak všeobecně známo, přizpůsobovány potřebám obecnstva, ale z toho nelze dovoditi, že náleží k podstatě normálního provozu pouliční dráhy, udržovati všechny cesty, vedoucí k místům od zastávky přístupným a navštěvovaným obecnstvem. Událost od pravidla se uchylující by tu byla jen tehdy, kdyby pouliční dráha zastavila na místech, kde vystupování a nastupování je spojeno s nebezpečím. Právně tudíž odvolací soud vyslovil, že úraz nebyl přivoděn příhodou v dopravě, a proto nebylo ani třeba vyvíňovacího důkazu ve smyslu § 2 zák. ze dne 5. března 1869, č. 27 ř. zák. (zák. ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. z.). Odvolací soud pochybil však potud, že při svém rozhodnutí vycházel z předpokladu, jež nelze uvést v soulad s obsahem žaloby, že žalobce opírá svůj náhradní nárok výhradně jen o zákon o povinném ručení železnic. Okolnost, že žaloba byla podána u krajského jako obchodního soudu, sama o sobě neopravňuje k tomuto předpokladu. Ze žaloby, kde se výslovně uvádí, že žalovaná hrubě porušila povinnou péči, nepostaravši se o zasypání hluboké prohloubeniny těsně u koleje, a že úraz, jemuž bylo lze předejiti odstraněním příliš velké prohloubeniny, přihodil se žalobci zaviněním žalované, vysvítá s dostatek jasně, že žalobce opírá svůj nárok též o zavinění žalované, tedy o předpoklad, jenž, když se vychází jen ze zákona o povinném ručení železnic, vůbec nepřichází v úvahu. První soud se

otázkou případného zavinění žalované neobíral, maje za to, že jsou tu předpoklady zákona o ručení železnic. Odvolacímu soudu, jenž právem vyloučil ručební povinnost žalované pro nedostatek příhody v dopravě podle zákona o ručení železnic, bylo se však obíratí další otázkou, zda žalovaná není povinna náhradou škody pro zavinění podle předpisů 30. hlavy obec. zák. obč., a v tomto směru doplniti řízení, v němž tato otázka nebyla náležitě probrána. Jelikož se tak nestalo, trpí řízení vadou, která zamezuje úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře.

Čís. 7884.

Předpis § 43 (3) konk. ř. týká se pouze povolení poznámky odpůrci žaloby a nelze z něho dovozovati, že jest procesní soud, jde-li o zajištění odpůrcích nároků, výlučně příslušným k povolení prozatímních opatření.

Byl-li vyhlášen úpadek na jmění veřejné obchodní společnosti i na jmění jednotlivých veřejných společníků, není správce úpadekové podstaty veřejné obchodní společnosti oprávněn, by jako takový jednal za úpadekové podstaty společníků, aniž, by jako správce úpadekové podstaty jednoho společníka jednal za úpadekovou podstatu společnosti a ostatních společníků.

Není na závadu, že navrhovatel prozatímního opatření k zajištění odpůrcího nároku v úpadku necituje výslovně jednotlivé důvody podle roztržnění v §§ 28 a násl. konk. ř., stačí, že přednesl skutkové okolnosti, z nichž jest patrno, že jde o odpůrcí nárok.

Záleží-li odpůrcí nárok v tom, že odpůrce má do úpadekové podstaty vrátiti to, co z ní bylo zcizeno nebo ušlo odporovatelným právním jednáním úpadečným, jest prozatímní opatření k zajištění takového nároku posuzovati podle § 381 a 382 čís. 7 ex. ř., nikoliv podle § 379 čís. 3 ex. ř.

(Rozh. ze dne 17. března 1928, R I 46/28.)

Dr. Max K. jako správce úpadekové podstaty veřejné obchodní společnosti S. a veřejných společníků téže společnosti Maxe G-a, Bohumíra L-a a Františka Richarda G-a, navrhl prozatímní opatření k zajištění nároku na zpětný převod nemovitostí, jež prodal František Richard G. odpůrcům jakož i plodů z nich vytěžených, a vydání požární náhrady 8.500 Kč za zničenou úrodu a kůlnu, zákazem odpůrci, by nenakládal s pohledávkou z požární náhrady 8.500 Kč a příkazem poddlužníku, by ničeho neplatil na tuto pohledávku 8.500 Kč aniž s ní nějak nakládal. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud I. nevyhověl dovolacímu rekursu Dr. Maxe K-a jako správce úpadekových podstat Maxe G-a, Bohumíra L-a a firmy S., II. vyhověl však dovolacímu rekursu Dr. Maxe K-a jako správce úpadekové podstaty Františka Richarda G-a a obnovil usnesení prvního soudu s tím, že navrhovatel má k zajištění možné újmy, která snad vzejde odpůrcům, složiti na soudě jistotu 800 Kč.